

SPOROČILO ZA MEDIJE

9. STRATEŠKA KONFERENCA VREDNOST INOVACIJ

"Čas za tehnologije jutrišnjega dne je danes"

Ljubljana, 13. oktober 2020 – »Čas za tehnologije jutrišnjega dne je danes,« je bila ena izmed uvodnih misli na 9. strateški konferenci Vrednost inovacij: Zdravje in zdravstvo prihodnosti, ki jo organizira Mednarodni forum znanstvenoraziskovalnih farmacevtskih družb in je letos prvič potekala virtualno. Vsi govorniki konference so se strinjali, da je pandemija koronavirusa pospešila digitalizacijo zdravstva in vpeljavo inovacij, skupna naloga vseh deležnikov pa je, da nadaljujemo z vlaganji v razvoj in uvajanjem inovacij z namenom izboljšanja zdravstvenega sistema.

Pojav koronavirusa je v letošnjem letu popolnoma razgalil zdravstvene sisteme držav in ponovno odprl nekatera ključna vprašanja glede njihove odzivnosti in prilagodljivosti v času zaostrenih situacij, njihovega nadaljnjega razvoja, novih načinov organiziranja in vlaganj, s katerimi bo mogoče zagotoviti kakovostno zdravje celotne populacije tako v lokalnem kot globalnem okviru. To so bile nekatere tematike današnje strateške konference Mednarodnega foruma znanstvenoraziskovalnih farmacevtskih družb, ki je letos zaradi epidemioloških razmer v celoti potekala digitalno.

Nataša Jenčič, predsednica Mednarodnega foruma znanstvenoraziskovalnih farmacevtskih družb je izpostavila, da smo v času pandemije izkusili številne zdravstvene inovacije, ki nam pomagajo uspešno premagovati pandemijo: *»Digitalizacija, telemedicina, superračunalniki in umetna inteligenca so zgolj nekatera izmed orodji, ki so se izkazala v času pandemije. Zato je prav da se, ko se pogovarjamo o zdravstvu prihodnosti, pogovorimo tudi o tem, kako tehnologijo jutrišnjega dne pripeljati v zdravstvo že danes. Pospeška, ki nam ga je dal Covid-19 pri implementaciji novih tehnologij v zdravstvo, ne smemo izgubiti. Še naprej se moramo truditi, da bo naš zdravstveni sistem napredoval in ob tem poiskati mehanizme, ki bodo omogočali financiranje razvoja novih tehnologij in implementacijo teh tehnologij v zdravstvene sisteme in podsisteme.«*

Peter Požun, državni svetnik za področje zdravstva, predsednik Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Državnega sveta RS meni, da je slovenski zdravstveni sistem še vedno kakovosten: *»Pripravljen in zmožen je poskrbeti za vse, ki njegovo pomoč*

potrebujejo, ne glede na okoliščine. Le dovoliti mu moramo, da opravlja svojo funkcijo in ga zopet odpreti pacientom. Ne pozabimo namreč, da se je ob epidemiji covida-19 izkazalo, da so države, ki imajo močan in dobro delujoč javni zdravstveni sistem skozi epidemijo prišle mnogo lažje kot države, kjer je vse to prepuščeno zasebni iniciativi. Zato poskrbimo vsak na svojem področju, da bo v prihodnje zdravstveni sistem točno tak, kot si želimo - močan in sposoben nuditi vsakomur zdravstvene storitve, ko jih potrebuje.»

Francesca Colombo, vodja Oddelka za zdravje pri Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj – OECD: *»Menili smo, da imamo močne zdravstvene sisteme, posebej v razvitih državah, vendar smo spoznali, da to ne drži povsem.»* Sedaj je ključno vprašanje, kako zdravstvene sisteme nadgraditi ter jih narediti bolj odporne na situacije, kot je pandemija. Francesca Colombo predlaga večja vlaganja v preventivo in odpravo neenakosti pri dostopu do zdravstva, kar bo okrepilo odpornost zdravstvenih sistemov. Naslovila je tudi njihovo rigidnost in uporabo digitalnih rešitev: *»Kot smo se naučili iz krize, potrebujemo bolj fleksibilno infrastrukturo, ki bo lahko hitro dvignila svoje zmogljivosti, ko pride do nenadnega šoka. Kriza je bila priložnost za več in boljšo uporabo digitalnih podatkov, digitalnih rešitev in digitalne tehnologije. To moramo obdržati tudi v prihodnje.»*

V podatkih o dostopnosti do najnovejših zdravil, ki jih je predstavil **Thomas Allvin**, izvršni direktor za strategijo in zdravstvene sisteme pri Evropski federaciji farmacevtske industrije in združenj – EFPIA, spada Slovenija v evropsko sredino. V združenju EFPIA podpirajo ustanovitev visokega posvetovalnega telesa pod okriljem Evropske komisije: *»kjer bi sodelovale vse države članice EU, evropske institucije in vsi ostali ključni deležniki, med katerimi bi bili tudi predstavniki industrije in celotne zdravstvene verige s ciljem poiskati skupne rešitve v dobro bolnikov. Ne samo za zagotavljanje inovacij, ki naslavlajo ključne zdravstvene izzive, temveč tudi za enakovredno dostopnost do teh inovacij za vse bolnike v Evropi.»*

Marko Grobelnik, raziskovalec v Laboratoriju za umetno inteligenco na Inštitutu Jožefa Stefana in digitalni glasnik Slovenije o novostih v razvoju umetne inteligence, je izpostavil, da je eden izmed glavnih naukov trenutne krize potreba po hitrejšem ukrepanju: *»Pripravljamo digitalni dvojček države. Cilj je povezati podatkovne tokove iz zdravstva, farmacije, ekonomije, transporta, dobavnih verig, medijev, socialnih služb in statističnega urada v enovit analitski model, ki bo omogočal v realnem času kakovostno interpretacijo in napovedovanje trendov v državi. Če nam bo to uspelo, bo Slovenija prva država na svetu, ki bo imela učinkovit analitski model, ki bo podlaga za nadaljnje ukrepe in korake države.»*

Marjan Sušelj, direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, je poudaril, da ima vsak bolnik pravico biti obravnavan kakovostno in pravočasno. To pravico je čas pandemije zaradi drugih prioritet nekoliko potisnil na stran. Po njegovem mnenju bo potrebno v bodoče

tudi povečevati sredstva za zdravstvo. Pri tem se je dotaknil tudi vlaganj farmacevtskih podjetij v iskanje cepiva in zdravila za covid-19 ter dodal: *»Vsi pa moramo imeti pred očmi predvsem dobrobit pacientov ter čim boljšo dostopnost, s čimer so povezana tudi zadostna finančna sredstva.«*

Doroteja Novak Gosarič z Direktorata za zdravstveno varstvo na Ministrstvu za zdravje je povedala, da že nestrpno pričakujejo zdravilo in cepivo zoper koronavirus in opozorila: *»Pri tem je izjemnega pomena sodelovanje ter solidarnost med vsemi državami na ravni EU, saj je to najboljša pot, da do zdravila in cepiva pridemo kar najhitreje.«*

Udeleženci okrogle mize, ki jo je moderirala **dr. Petra Došenović Bonča**, izredna profesorica na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani, so se strinjali, da trenutne razmere narekujejo krepitev sodelovanja na nacionalni in meddržavni ravni. Izpostavili so, da je potrebno nadaljevati z vlaganji v raziskave in razvoj ter najti nove vire in oblike financiranja, ki bodo omogočili hitrejšo vpeljavo inovacij v zdravstvene sisteme ter povečali njihovo dostopnost v korist bolnikov.